

het industrieterrein te menen

Menen, een grensstad

Bij de streekseenheden, geografisch afgebakend in de wet van 14 juli 1966, ligt Menen, een stad met 22.411 inwoners¹, in de Westhoek. De sociaal-ekonomische structuur van Menen is nochtans vrij verschillend van deze van de overige ontwikkelingskernen in de Westhoek.

Niettemin is het verantwoord dat Menen erkend werd als ontwikkelingskern van nationaal belang, waar de overheid, uit overwegingen van regionaal-ekonomisch beleid maximale steun verleent bij de industrieterreininuitrusting en bij de oprichting of expansie van bedrijven. Deze stad, een scharnierpunt, tussen het sterk geïndustrialiseerde Noord-Frankrijk en het industrieel flink ontwikkelde Kortrijk, heeft immers af te rekenen met een zeer eigen sociaal-ekonomische problematiek, hoofdzakelijk voortkomend uit haar grensligging.

De bevolkingsconcentratie is in de streek rond Menen zeer hoog. De bevolkingsaan groei gebeurde vooral tussen 1880 en 1900 toen een groot aantal grensarbeiders, die een betrekking gevonden hadden in de Noord-Franse textielindustrie, er zich kwam vestigen. Het aangroepercentage van de bevolking bedroeg gedurende deze periode te Menen 58,4 %. Nadien is deze uitzonderlijke aangroei niet meer voorgekomen; alleen tussen 1920 en 1930 bedroeg de aangroei te Menen opnieuw 24,4 %. Na 1900 gebeurde de aangroei te Menen globaal genomen echter minder vlug dan bv. in West-Vlaanderen of in het Rijk. Tussen 1949 en 1956 had Menen zelfs af te rekenen met een dalende bevolkingsevolutie die, ondanks een verdere vermindering van het aantal grensarbeiders, in de meer recente jaren weer omgebogen werd in een lichte bevolkingstoename.

Rekening houdend met de gestadige achteruitgang van de grensarbeid naar Noord-Frankrijk, dat zelf met tewerkstellingsmoeilijkheden te kampen heeft in de textielsector, probeert Menen thans voor haar eigen aangroeiende bevolking en voor deze van de omliggende gemeenten met een gelijklopende problematiek, ter plaatse meer zekere tewerkstellingsmogelijkheden te schep-

pen. Een van de instrumenten die deze stad hierbij hanteren wil is het ter beschikking stellen van bouwrijpe industrieterreinen, die voorzien van de nodige infrastructuur (brede toegangswegen, elektriciteit, gas- en watervoorziening, openbare verlichting, riolering e.d.) direkt, zonder verdere kosten, via de Westvlaamse Intercommunale voor Ekonomische Expansie en Reconversie ter beschikking kunnen worden gesteld van belangstellende industriëlen.

Menen heeft een goede verkeersligging. Niet alleen gelegen in de onmiddellijke nabijheid van de omvangrijke konsumentenmarkt Rijsel-Roubaix-Tourcoing, maar dank zij de E3 ook met mogelijkheden om zeer vlug Parijs te bereiken, heeft de vestigingsplaats Menen vast een bijzondere waarde voor ondernemingen die de Franse Markt willen bewerken. De E3, die in de buurgemeente Rekkem voorbijkomt zal Menen anderzijds eveneens uitstekend verbinden met Kortrijk, Gent, Antwerpen en Nederland.

Verder is Menen vrij goed ontsloten dank zij de wegverbindingen Brussel-Kortrijk-Menen-Duinkerke, Tilburg-Rijsel en Avelgem-Oostende.

Spoorverbindingen zijn er met Kortrijk, Tourcoing en met Armentières, van waaruit Lille bereikbaar is per spoor.

Tenslotte ligt Menen op de Leie, die op deze plaats beschikbaar zal gemaakt worden voor schepen tot 1.350 ton.

Scholingsmogelijkheden en arbeidsmarkt

De ontwikkelingskern Menen beschikt over 8 secundaire onderwijsinstellingen voor algemeen-vormend onderwijs. Tevens zijn er 12 technische en beroepsscholen met opleidingsprogramma's voor mechanica, metaal, lood en zink, elektriciteit, lassen, automechanica, houtbewerking, textiel, snit en naad, steno-dactylo en moderne talen.

De bevolking van de ontwikkelingskern Menen bedroeg op 31-12-1967 in het totaal 94.030 personen, dit is 644 per km². De actieve bevolking van deze groep is nog voor een zeer belangrijk gedeelte aangewezen op grens-

¹ De bevolking op 31-12-67.

INDUSTRIETERREIN MENEN-W.I.E.R.

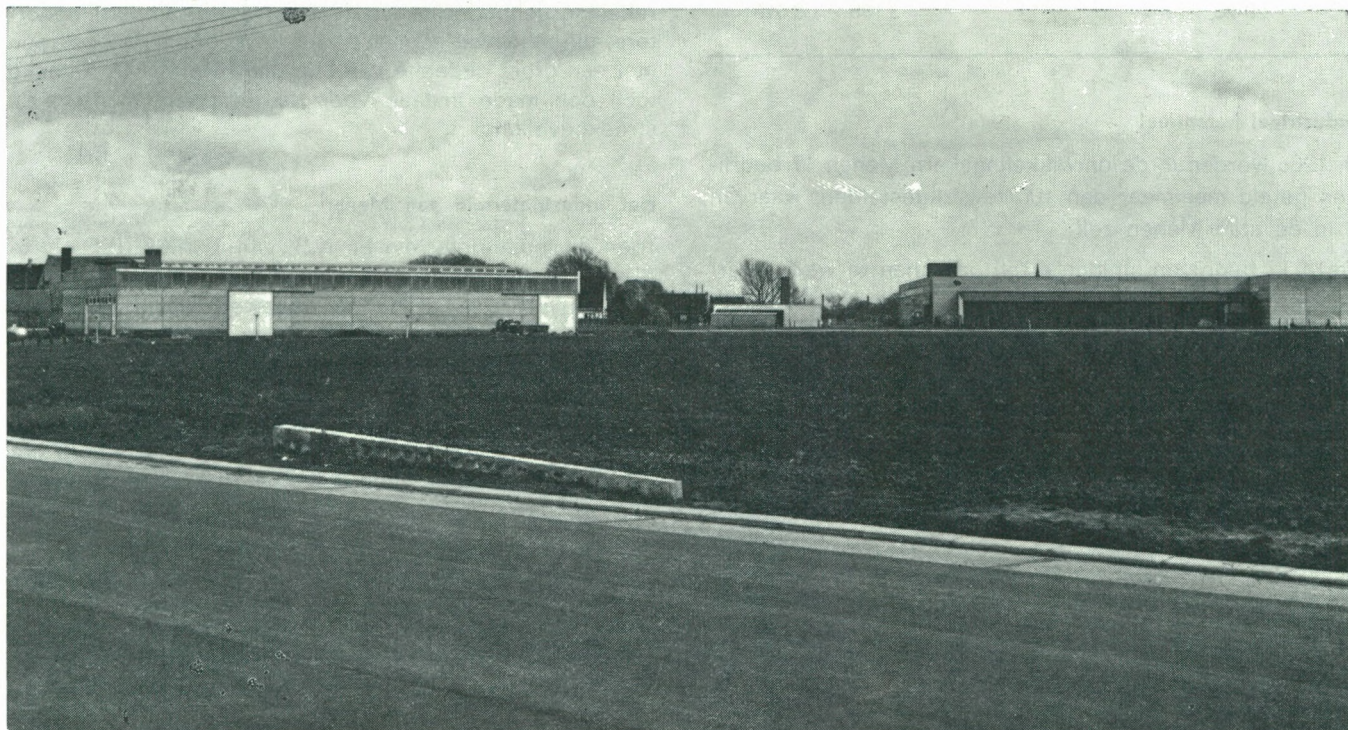
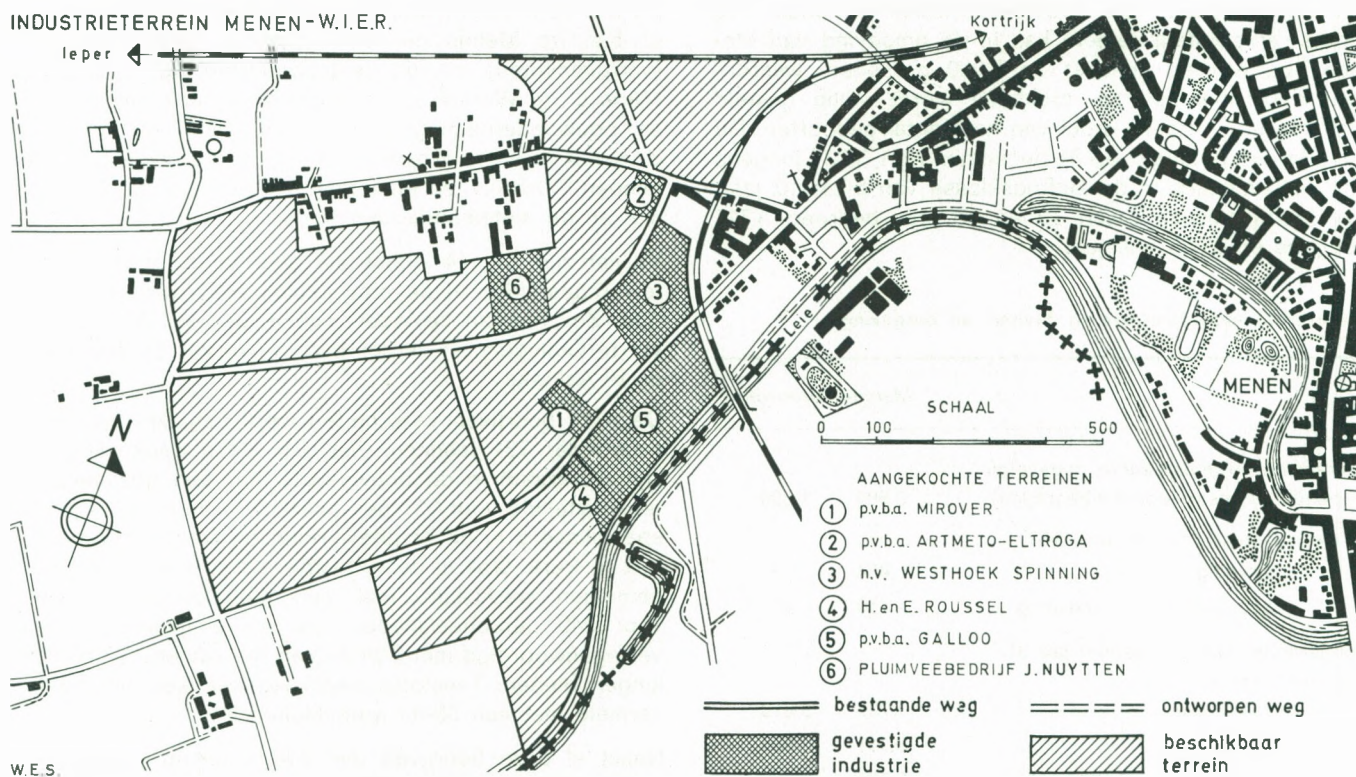

Foto : Studio Debbaudt

Het Industrieterrein te Menen.

en pendelarbeid. De arbeidsmarktreserve onder de grens- en pendelarbeiders kan in de omgeving van Menen nog worden geschat op 5.000 personen, waaronder 3.500 mannen. De toekomst wordt veilig gesteld dank zij een verdere groei van het aantal geboorten. De jeugdgroep is talrijk; op 31 december 1961 3.737 jongens en 3.610 meisjes in de leeftijdsklasse van 5 tot 10 jaar. De leeftijdsklasse tussen 10 en 15 jaar bedroeg 3.711 jongens en 3.585 meisjes.

Berekende arbeidsreserve in Menen en omgeving

	Mannen	Vrouwen
Geraamde arbeidsreserve ingevolge pendel (grensarbeiders inbegrepen)	3.500	1.500
werkloosheid (per 30 juni 1967)		
volledig	464	91
gedeeltelijk en toevallig	410	207
Jongerenbevolking (toestand per 31 januari 1961)		
5-10 jaar	3.737	3.610
10-15 jaar	3.711	3.585
15-20 jaar	3.368	3.393
20-25 jaar	3.186	3.016

Industrieel potentieel

In 1966 werden in de ontwikkelingskern Menen 17 bedrijven geteld met meer dan 100 tewerkgestelden, waarvan 2 in de stad Menen zelf.

Deze 17 bedrijven stelden 4.150 personen te werk waarvan ca. 1.740 in de textielnijverheid, 670 in de metaalnijverheid en machinekonstruktie, 610 in de konfektienijverheid, 400 in de keramische nijverheid, 300 in de rubberbewerking, 180 in de houtbewerking, 135 in de scheikundige nijverheid en 115 in de bouwnijverheid.

Bij de voornaamste bedrijven, wat tewerkstelling betreft, behoren 5 bedrijven met meer dan 300 tewerkgestelden. Het zijn n.v. Textiles De Witte-Lietaer en het rubberbedrijf R. Dejans-Hermans n.v. te Lauwe, de keramische nijverheid Tuileries du Sterreberg te Aalbeke, de Algemene Fluweelweverij n.v. te Ledegem, en het konfektiebedrijf Monetex p.v.b.a. te Moorsele.

Andere bedrijven met meer dan 100 tewerkgestelden zijn: te Gullegem, de metaalondernemingen Theys p.v.b.a. en de L.V.D. Company p.v.b.a.; te Lauwe het houtbedrijf n.v. Linex, de konfektieonderneming Begetex

p.v.b.a. en het textielbedrijf Ets Geeraert Urbain en Zoon p.v.b.a.; te Menen de Firma Capelle Gebroeders n.v. (verfpigmenten) en de textielonderneming Tyberghien Marie L.; te Wervik de n.v. Kling, machinekonstruktie en de bouwonderneming Wybaillie Kamiel Vermeulen en Zonen p.v.b.a.; te Wevelgem tenslotte de textielondernemingen Plush n.v. en Manufacture Franco Belge de Tapis n.v. en de metaalonderneming J.A.P. p.v.b.a.

Verder zijn nog 14 industriële bedrijven met 30 tot 100 tewerkgestelden in de ontwikkelingskern Menen gevestigd. Zes hiervan bevinden zich in de stad Menen zelf, vijf te Gullegem en verder één te Wervik, te Wevelgem en te Aalbeke.

Deze 14 bedrijven verschaffen werk aan 947 personen, waaronder 731 mannen. Zes van deze ondernemingen zijn werkzaam in de bouwsector met een gezamenlijke tewerkstelling voor 331 personen. Drie bedrijven zijn gespecialiseerd in de houtbewerking en stellen 197 personen te werk. Ook in de metaalnijverheid zijn er 3 ondernemingen werkzaam, met een globale tewerkstelling voor 249 personeelsleden. De textielnijverheid wordt vertegenwoordigd met 2 bedrijven die samen 117 betrekkingen bieden. Tenslotte dient nog een konfektiebedrijf vermeld met een 55-tal arbeidsplaatsen.

Naast al deze bedrijven die tewerkstelling verschaffen in de ontwikkelingskern Menen dient volledigheidshalve rekening gehouden te worden met de Ets Louis Depoortere, die alhoewel administratief gevestigd te Moeskroen met een groot gedeelte van hun bedrijvigheid te Aalbeke toch ook mede instaan voor de tewerkstelling van de streekbevolking.

Het industrieterrein van Menen

Toen dit industrieterrein bij K.B. van 17-4-62 (B.S. 17-5-62) officieel erkend werd als nijverheidszone lag het tussen de Wervikstraat en de Lageweg. Thans reikt het verder tot aan de Leie en tot aan de spoorweg Kortrijk-Poperinge. De oorspronkelijke oppervlakte van 40 ha 89 a 63 ca, werd een eerste maal uitgebreid (K.B. dd. 10 februari 1967) met 7 ha 40 a 42 ca, een tweede maal (K.B. dd. 7 februari 1968) met 15 ha 97 a 09 ca. Op het huidig ogenblik is de zone aldus 64 ha 27 a 14 ca groot, waarvan de W.I.E.R. voor ongeveer 53 ha eigenares is.

Dit terrein, dat vrij hoog gelegen is t.a.v. de Leie, bestaat uit vaste zandleemgrond, wat overigens zeer goede bouwomstandigheden biedt.

Tot op heden vestigden zich volgende bedrijven op het industrieterrein:

n.v. Westhoekspinnerij: gestart eind 1964, stelt deze wolspinnerij thans ca 60 personen tewerk.

p.v.b.a. Artmeto-Eltroga; vestigde zich op het industrieterrein in 1966. Dit bedrijf dat gespecialiseerd is in verzinken, vernikkelen en verkoperen, stelt thans een 10-tal personen tewerk.

p.v.b.a. Mirover; dit bedrijf dat spiegels vervaardigt en startte in 1967 stelt thans een 25-tal personen tewerk.

De firma H. & E. Roussel; deze betoncentrale vestigde zich eveneens in 1967 op het terrein en stelt thans ca 15 personen tewerk.

De p.v.b.a. Galloo, die zich begin 1968 op het terrein vestigde, stelt in haar werkplaatsen waar oude metalen en lommen verwerkt worden, ca 35 personen tewerk.

Begin 1968 werden nog 1 ha 29 a 05 ca verkocht aan de aanpalende firma J. Nuytten, kippenkwekerij, met het oog op latere uitbreidingen.

Op deze wijze werden de eerste 6 ha ingenomen voor bedrijven die in de stad Menen geen uitbreidingsmogelijkheid meer hadden, maar ook door een nieuwe stichting, Westhoek Spinning. Nu dient de nodige inspanning geleverd te worden om nog andere bedrijven naar het industrieterrein van deze grensstad te brengen. Daarom gaat de aandacht vooral uit naar elektronische bedrijven, bedrijven voor elektrische konstruktie, textielverwerking, weverijen, plastic en rubberverwerking, levensmiddelenbedrijven, metaalverwerkende nijverheid (ferro en non-ferro) en eventueel ook opslagplaatsen en distributiebedrijven.

Voor meerdere van deze mogelijkheden wordt tevens gedacht aan Franse ondernemingen die voor hun verdere uitbouw, o.m. door de steunmaatregelen voortkomend uit de wet van 14 juli 1968, de voorkeur zouden geven aan een vestiging in België.

Kengetallen van de ontwikkelingskern Menen

Gemeenten behorend tot de arbeidsmarkt	Inwoners- aantal (31-12-1967)	Beroepsgroepen (1961)								Lokale industriële werk- gelegenheid	
		Landbouw		Industrie		Handel		Diensten		M	V
		M	V	M	V	M	V	M	V		
Aalbeke	2.640	57	10	562	219	48	31	90	80	459	187
Beselare	2.426	179	35	432	127	51	26	47	64	117	6
Dadizele	3.009	69	13	540	127	77	51	80	93	163	35
Geluvelde	1.540	93	22	303	108	34	20	43	51	93	7
Geluwe	5.989	217	46	1.100	352	159	75	177	186	191	22
Gullegem	7.557	97	16	1.483	403	193	97	183	224	1.238	340
Lauwe	7.686	75	8	1.691	616	230	119	237	208	1.429	495
Ledegem	4.175	148	34	829	234	143	56	109	116	417	97
Menen	22.411	182	42	4.094	1.637	732	570	1.139	871	2.061	687
Moorsele	5.024	168	26	986	353	123	60	109	134	720	262
Rekkem	4.706	82	12	1.076	487	115	78	129	114	586	215
Wervik	12.750	247	78	2.437	1.046	316	217	436	342	556	80
Wevelgem	13.453	129	19	2.525	811	482	228	506	401	1.913	598
Zandvoorde	664	71	21	85	17	11	13	16	11	41	—
Totale arbeidsmarkt	94.030	1.814	382	18.143	6.537	2.714	1.641	3.301	2.895	9.984	3.031